

Tukipalveluiden järjestäminen

Palveluiden järjestämisen jaosto

SELVITYS

Omatuotannon tai osotpalvelujen vertailun vuoksi on selvitetty tukipalvelujen nykytila(liite).

Haasteena vertailussa on se, että omatuotannon hinnoissa on mukana tilavuokrat ja huomioitu ruuan laatu ja eettiset kysymykset. Mitoituksissa on huomioitu työssä jaksamisen kysymykset ja siten myös tiedetään omatuotannon haasteet.

STM ohjeistuksen mukaan keskeistä on turvallisen siirtymän varmistaminen kaikkien palvelujen osalta. Tukipalveluilla on merkittävä rooli palvelutuotannossa ja on ensisijaisen tärkeää varmistaa niiden sujuminen. Sen vuoksi tässä siirtymävaiheessa mahdollisimman pienet muutokset tukipalveluissa tukevat murroksessa olevia palveluja.

VAIHTOEHTO 1

Ruokapalvelut

Ruokapalveluiden nykytilaa ja omatuotannon kapasiteettia sekä henkilöstöresursseja on selvitetty palvelutuotannon henkilöstön kanssa. Ruokapalvelut olisi mahdollista järjestää omatuotantona Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella keittiökapasiteetin ja henkilöstön osalta. Hyvinvointialueella on neljä valmistuskeittiötä: Sipoo, Askola ja Porvoo x2. Lisäksi Myrskylän ryhmäkoti Väinölän keittiö on saneerattu käyttökelpoiseksi vuonna 2015, mutta se ei ole tällä hetkellä käytössä. Loviisan yksiköissä on lämmityskeittiöt.

Henkilöstöä puhtaasti ruokapalveluiden osalta on siirtymässä noin 45 henkilöä.

Ruokapalveluiden työ on lisäksi integroitu muihin työtehtäviin esimerkiksi asumispalveluyksiköissä, joten työhön osallistuva henkilömäärä on todellisuudessa suurempi.

Ruokapalvelut voitaisi järjestää omatuotantona seuraavanlaisesti: Askolan valmistuskeittiössä valmistetaan Askolan Mäntyrinteen tehostetun palveluasumisen ja vanhustentalon sekä päivätoiminnan ateriat. Lisäksi ETEVA:n Askolan asumispalveluiden ja päiväaikaisen toiminnan ateriat olisi mahdollista valmistaa Askolan keittiössä. Aterioita tulisi yhteensä noin 200/päivä. Kapasiteetti riittäisi myös Myrskylän ja Pukkilan aterioiden valmistamiseen, mutta PHHYKY on tehnyt Attendon kanssa sopimuksen ateriapalvelusta, jota ei voida purkaa ennen vuoden 2024 loppua. Tämän jälkeen omatuotanto Askolan keittiön tai Myrskylän keittiön kautta voitaisiin käynnistää.

Sipoon valmistuskeittiöön on suunniteltu noin 470 aterian vuorokausimäärä. Tähän kuuluvat Sipoon henkilökunnan ruokala, tehostettu palveluasuminen ja päivätoiminta. Lisäksi kapasiteetti riittäisi valmistamaan Porvoon ETEVA:n asumispalveluyksiköiden ateriat, varsinkin kun Sipoon terveyskeskusosastot muuttavat remontin vuoksi kesällä 2022 Mäntsälään evakkoon. Kuljetus järjestettävä Porvooseen. ETEVA:n päiväaikaisessa toiminnassa jatkettu jo sopimusta yhdessä Compass Group oy:n kanssa.

Porvoon Näsin valmistuskeittiössä on suunniteltu valmistettavaksi Porvoon osastojen ja lyhytaikaisosaston ateriat sekä lisäksi Loviisan terveysaseman osaston ateriat, sillä Loviisassa on vain lämmityskeittiö. Tähän tarvitaan kuljetus. Ateriamäärä päivässä olisi noin 315. Porvoon Omenamäen valmistuskeittiössä aterioita suunnitellaan valmistettavaksi 970 päivässä. Tämän todettu onnistuvan. Ateriamäärä kattaa Porvoon palvelutalot, Loviisan palvelutalot sekä Omenamäen palvelukeskuksen asukkaat, ulkopuoliset ruokailijat ja henkilökunnan.

Lapinjärven palveluasumisessa ateriat valmistaa Mehiläinen yhteisyrityssopimukseen perustuen. Kärkullan asumisyksiköissä ruoka valmistetaan yksiköissä. Ratkaistava on mitä tehdään noin 50 lounasaterian kanssa, jossa nykytilassa asiakkaat käyvät Akan Folkhögskolanin ruokasalissa syömässä heidän valmistamaansa ruokaa, koska päivätoiminta järjestetään samassa talossa. Suunnitteilla on myös muuta yhteistyötä, joten tämän toiminnan toivotaan jatkuvan näin.

Kotiin vietävät ateriat on ulkoistettu kaikissa muissa kunnissa paitsi Askolassa. Palvelu on selkein ulkoistaa, sillä siihen liittyy niin paljon muutoksia ja logistiikan hallintaa. Ehdotetaan kilpailutettavaksi Porvoon, Sipoon, Askolan, Loviisan, Pukkilan, Myrskylän ja Lapinjärven kotiin vietävät ateriat yhteisesti sekä lisäämään kokonaisuuteen ETEVA:n Loviisan päiväaikaisen toiminnan.

Elintarvikesopimusten osalta käsittelyssä on valtakunnallinen lakimuutosehdotus, jossa ehdotetaan kaikkien hyvinvointialueiden elintarvikesopimusten siirtämistä Hansel hankintakeskukseen ja sopimusten siirto voitaisiin tehdä jo vuoden 2022 aikana. Joka tapauksessa hyvinvointialueelle on tehtävä yhteinen elintarvikehankintasopimus. Toiminnan kannalta oleellinen järjestelmä on tuotannonohjausjärjestelmä. Alueilla on siirrytty käyttämään CGI:n Aromi14-ohjelmaa, mutta sen käyttöönoton on arvioitu vievän noin 9 kk, joten siirtymävaiheessa suunnitelmana on ottaa käyttöön Aromi12-ohjelma, johon Porvoon on jo täyttänyt paljon sisältöä, mikä helpottaa sen nopeaa käyttöönottoa. Suunnitelmana on kilpailuttaa alueelle uusi tuotannonohjausjärjestelmä vuoden 2023 aikana. Järjestelmiä on käytetty alueella eri laajuudessa ja tästä syystä tarvitaan koulutusta CGI:lta turvaamaan sujuva siirtymä järjestelmän käyttöön ja toiminnan jatkuvuuteen.

Muita huomioitavia asioita on omavalvontaohjelma, johon liittyy Chefstein-järjestelmä. Tämä tulee saada alueelliseksi. Näytteenottoon on tehtävä hyvinvointialueen nimissä sopimus. Lisäksi ruokapalvelut ovat tehneet paljon yhteistyötä ympäristöterveydenhuollon kanssa, joka jää kuntaan. On ratkaistava, miten tämä yhteistyö tulee jatkumaan. Palotarkastukset tehty yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Oleellista omatuotannon onnistumisen kannalta on ruokapalvelupäällikön varhainen rekrytointi, jotta toiminta saadaan suunniteltua ennen vuoden vaihdetta.

Laitoshuolto

Laitoshuolto on toteutettu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnissa eri tavoin. Porvoossa ja Loviisassa laitoshuolto hoidetaan omatuotantona, Sipoossa omatuotannon rinnalla on ulkopuolinen palvelutuottaja, Askolassa sosiaalinen yritys Askolan Puhti oy hoitaa laitoshuollon, Pukkilassa ja Myrskylässä PHHYKY on ostanut siivouksen ulkopuoliselta palvelutuottajalta ja Pukkilan osalta kunnalta ja Lapinjärvellä puolestaan palveluasuminen

siivotaan Mehiläisen toimesta (yhteisyritys) ja terveystalon siivous on ostettu ulkopuoliselta toimijalta. ETEVA:ssa siivous on ulkoistettu, mutta päivätoiminnan asiakkaiden kanssa on myös tehty työllistämissopimuksia siivouksen osalta. Kärkullalla on siivoussopimus ulkoisen palvelutuottajan kanssa. Siirtyvää henkilökuntaa on noin 45 henkilöä ja omatuotannon kannalta lisäkrytointeja olisi tehtävä ainakin 16 henkilöä riippuen siitä järjestetäänkö pelastustoimen laitoshuoltokin omatuotantona.

Laitoshuollon tehtävät kulkevat monelta osin rinta rinnan ruokapalveluiden tehtävien kanssa. On työntekijöitä, jotka tekevät osittain ruokapalveluiden alaista työtä ja osittain laitoshuoltoa. Laitoshuollon henkilöstö osallistuu elintarvikkeiden tilaamiseen ja esimerkiksi asumispalveluyksiköissä laitoshuoltoa, ja ruokapalveluiden työtehtäviä toteuttavat hoiva-avustajat ketterästi muun työn ohessa. Siksi siirtyvän henkilöstön lukumäärä ei ole niin yksiselitteinen laitoshuollon osalta. Ketteryyttä tukipalveluiden järjestämiseen toisi sekä ruokapalveluiden, että laitoshuollon järjestäminen omatuotantona. Tällöin olisi ketterämpää resursoida henkilökuntaa sinne missä sitä tarvitaan, olisi helpompi kehittää omaa toimintaa ja toteuttaa yhdistelmätyön mahdollistamia säästöjä. Työryhmän jäsenten mukaan siirtyvästä henkilökunnasta löytyy erikoisosaamista, jota vaaditaan tietyissä sote-yksiköissä ja omatuotantona laadunvalvontaa on selkeämpi suorittaa. Tärkeää olisi palkata siivoustyön päällikkö suunnittelemaan toimintaa.

Laitoshuollon kokonaisuudessa selvitettävä on vielä, voidaanko sosiaalista yritystä Askolan Puhti oy:tä hyödyntää hyvinvointialueella. Tahtotila olisi tukea yrityksen toimintaa. Lisäksi on yhtenäistettävä puhdistusaine- ja välinesopimus sekä laitehankintasopimus. Selvitettävä myös, miten riskijätteiden kuljetus järjestetään hyvinvointialueella.

Työvaatteet

Askolassa on omat työvaatteet, mutta muilla kunnilla työvaatteet ovat vuokrattuja toimittajalta. Porvoossa vaatteet tulevat Lindströmiltä, Loviisassa ja Sipoossa Puro Tekstiilipalvelut oy:ltä, Pukkilassa ja Myrskylässä Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto oy:ltä, Lapinjärven kahdella siirtyvällä työntekijällä ei ole työvaatteita kuten ei myöskään ETEVA:n ja Kärkullan henkilökunnalla. Pelastustoimella on omat työvaatteet. Lisäksi kunnissa on hieman eri käytännöt siitä, missä työtehtävissä on suojavaatteet ja montako niitä on per työntekijä.

Tässä esityksessä ehdotetaan yhteistä työvaatteiden hankintaa. Ensimmäinen peruste on se, että yhteinen vaatetus lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta hyvinvointialueella ja työntekijöiden tasavertaisuutta. Toiseksi Loviisan ja Sipoon sopimus Puro Tekstiilipalvelut oy:n kanssa päättyy, sillä yhteistyö yrityksen kanssa perustuu osakeomistajuuteen ja osakkeet jäävät kuntaan. Selvityksessä on, onko mahdollista, että hyvinvointialue ostaisi Puro Tekstiilipalvelut oy:n osakkeita ja jatkaisi alueena työvaatteiden ja mahdollisesti pesulapalveluiden hankintaa isolta, alueelliselta toimijalta. Kyseessä on iso hankinta.

Pesulapalvelut

Sote-palveluissa on liinavaate- ja potilasvaatepyykinä sekä asukkaiden vaatehuolto. Osastojen osalta liinavaatteet ja potilasvaatteet ovat lähes kaikissa tapauksissa tulleet työvaatetoimittajan kautta vuokrattuna ja pesu saman toimittajan kautta hoidettuna. Tavoitteena on saada alueelle

yksi toimittaja vastaamaan alueen kaikkien yksiköiden liinavaate ja potilaspyykistä. Selvitettävänä on kuinka voidaan määräaikaisesti laatia sopimus palveluntuottajan kanssa kansallisen hankintarajan puitteissa mahdollisesti ilman kilpailutusta ennen 1.1.2023. Pesulapalvelukokonaisuuteen liittyy myös vaihtomatot terveysasemilla ja asumisyksiköissä. Lindström on hoitanut nämä Porvoossa, Askolassa, Sipoossa ja Loviisassa. Tämä syytä liittää pesulapalveluiden kilpailutuskokonaisuuteen

Tämänhetkisen hoitajapulan kannalta esitetään myös kysymys siitä, kannattaako arvokasta hoitajaresurssia käyttää asumisyksiköissä pyykkihuoltoon vai olisiko liinavaate- ja asukaspyykkikin syytä ulkoistaa. Joissakin hoivayksiköissä asukaspyykki pestään henkilökunnan toimesta.

Asumisyksiköiden pyykkikierto on erilainen ja siinä Porvoossa on pesulapalveluna Comforta, Sipoossa ja Askolassa Askolan Puhti oy, Loviisassa Puro Tekstiilipalvelut oy, Loviisan pesula ja Finn Rent Teks oy, Pukkilassa ja Myrskylässä Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto oy ja Lapinjärvellä Mehiläinen organisoitunut. Ehdotus on yhtenäistää tämä pesulapalvelukokonaisuus yhdelle toimijalle. Tässäkin on tavoitteena määräaikaisen sopimuksen laatiminen paikallisen toimijan kanssa, jotta päästään turvallisesti siirtymään hyvinvointialueen alussa.

VAIHTOEHTO 2

Ehdotus on, että jatketaan vuoden vaihteen yli nykyisen kaltaisella toiminnalla. Pirstaleinen malli, jossa keittiökapasiteetti etenkin Sipoossa on vajaakäytössä.

Tässä vaihtoehdossa omatuotanto jatkuu edelleen. Pois lukien Puron ja Puhtin palvelut, koska nämä ovat kuntien omaa toimintaa. Kuntien sitoumuksia ei voi enää hyödyntää, mutta selvitettävänä on voiko hyvinvointialue ostaa osakkeita laatia sopimuksen. Tai yhteinen kilpailutus työvaatteiden osalta Loviisassa ja Sipoossa.

Nykyisten kuntien ulkoistettujen sopimusten uusiminen hyvinvointialueen nimissä. Kuntien sopimuksia ei voi jatkaa.

Kotiin vietävät ateriat kilpailutettava yhteisesti.

Pukkilan ja Myrskylän hoiva-asumisen ruokapalveluissa on sopimus Attendon kanssa sirretään hyvinvointialueelle ja laitoshuolto joko ostettava tai järjestetään olemassa olevien tukipalvelujen avulla (Puhti).

Lapinjärvi jatkuu Mehiläinen yhteisyrityksenä.

VAIHTOEHTO 3

Kilpailutetaan kaikki tukipalvelut ja henkilöstö siirtyy yksityisen palveluntuottajan palvelukseen. Haasteena on kireä aikataulu ja muutosvaiheessa henkilöstön osan siirtäminen yksityisen palveluntuottajan palvelukseen voi aiheuttaa turhaa pahoinvointia ja muutosvastarintaa.

Toiminta on uutta kaikille ja todellisten tarpeiden tunnistaminen on vaikeaa. Kysymys on osataanko tässä vaiheessa vielä kilpailuttaa oikein.

Kysymyksiä työnlaatu, arvokysymykset, joustavuus ja ketteruus työn kehittämisessä ja olemassa olevien resurssien hyödyntämisessä.